

7/1150

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Denizcilik ve Havacılık Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.DHGY.0.0-026.21-2008/2699
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Onur
Öymen

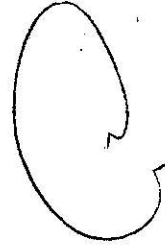
21 Ocak 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 25 Aralık 2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2627 sayılı yazıları.

Bursa Milletvekili Onur Öymen'in 7/1190 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

ALİ RIZA ÖZALP
Denizcilik ve Havacılık Genel Müdür Yardımcısı

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ONUR ÖYMEN'İN SAYIN BAKANIMIZA
YÖNELTİĞİ 7/1190 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORU: Basında yer alan haberlerde Yunanistan'ın Mısır'la Akdeniz'de Bitişik Bölge Anlaşması imzaladığı ifade edilmektedir.

1- Bu Anlaşma Türkiye'nin Akdeniz kıta sahanlığındaki hak ve çıkarlarını nasıl etkilemektedir?

CEVAP: Yunanistan'ın Mısır'la deniz yetki alanlarını sınırlandırma amacıyla görüşmeler yaptığının öğrenilmesi üzerine Mısır nezdinde girişimlerde bulunularak görüşlerimiz izah edilmiş ve Dışişleri Bakanları düzeyinde varılan mutabakat çerçevesinde iki ülke arasında denizcilik istişareleri düzenlenmiştir. Söz konusu istişarelerde, yarı kapalı bir deniz niteliğinde olan Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanları sınırlandırmasının tüm ilgili ülkelerin katılımıyla varılacak mutabakat temelinde yapılması gerektiği izah edilmiş, ayrıca Mısır'ın Yunanistan'la yapacağı bir sınırlandırma anlaşmasının coğrafi konumu itibariye ülkemizi doğrudan ilgilendirdiği, esasen Akdeniz'de bir sınırlandırma anlaşmasına konu olacak Doğu Akdeniz'de kuzey-güney cephelerinde karşılıklı kıyıları bulunan iki asli ülkenin öncelikle Türkiye ve Mısır olduğu ayrıntılı olarak izah edilmiştir.

Basında Yunanistan'la Mısır'ın deniz yetki alanları sınırlandırma anlaşması imzaladığı konusunda yer alan haberler gerçek durumu yansıtmamaktadır. Esasen konuya ilişkin olarak ülkemiz basınının kaynak olarak gösterdiği Yunanistan'da yayınlanan "Eleftheros Tipos" gazetesinin haberinde bir anlaşma imzalandığı değil "iki ülke arasında bir anlaşma imzalanmasına yakın olunduğu" belirtilmiştir. Bununla birlikte, keyfiyet yakından izlenmekte ve Mısır'la bu konudaki temaslarımız sürdürülmektedir.

SORU:

2. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) 2003 yılında Mısır'la imzaladığı Bitişik Bölge Anlaşması Türkiye'nin bölgedeki ve kıta sahanlığındaki haklarını ne ölçüde etkilemiştir?

CEVAP: 2003 yılında GKRY'nin Mısır'la imzaladığı Münhasır Ekonomik Bölge sınırlandırma anlaşmasına ülkemiz tarafından itiraz edilmiş, BM nezdinde dağıtılan 2 Mart 2004 tarihli mektubumuzla (Ek-1) Kıbrıs adasının batı ucundan geçen 32° 16' 18" Doğu boylamının batısında kalan alanlarda ülkemizin uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru ve egemen hakları bulunduğu kayda geçirilmiş, neticede sözkonusu anlaşmayı tanımadığımız ve bu deniz alanındaki haklarımızı saklı tuttuğumuz vurgulanmıştır.

Dolayısıyla, uluslararası hukuk bakımından, ülkemizin GKRY ile Mısır arasında imzalanan sözkonusu anlaşma nedeniyle bir kayıp bulunmamaktadır.

SORU:

3. Türkiye Kofi Annan Planını destekleyerek bu plan çerçevesinde geçerli olacağı ifade edilen GKRY'nin imzaladığı bazı uluslararası anlaşmaları da benimsemiş olmamakta mıdır?

4. GKRY'nin Mısır'la imzaladığı anlaşma Kofi Annan Planı çerçevesinde geçerliliği kabul edilen anlaşmalar arasında değil midir?

CEVAP (3 ve 4 için): Annan Planı'nın ekini oluşturan "Kıbrıs'ın Deniz Alanları Federal Yasası"nda (Ek-2) münhasır ekonomik bölge dahil deniz yetki alanları oluşturulması ve sınırlandırılması yeni kurulacak Ortaklık Devleti'nin Federal Parlamentosu'nun yetkisine bırakılmıştır. Dolayısıyla, GKRY'nin diğer bölge ülkeleriyle deniz yetki alanları sınırlandırılması amacıyla yaptığı girişim ve teşebbüsler de Annan Planı'na ve Kıbrıs sorununa çözüm bulma yönündeki girişimlerin ruhuna aykırılık teşkil etmekte olup, bu husus üçüncü ülkelerle yapılan temaslarımızda vurgulanmaktadır.

SORU:

5. Türkiye Kıbrıs Rum Yönetimiyle Mısır arasında imzalanan bu anlaşmayı engellemek için bir girişimde bulunmuş mudur? Bulunduysa ne gibi bir sonuç alınmıştır? Aynı şekilde Lübnan'la GKRY arasındaki anlaşmayı engellemek için girişimde bulunmuş mudur? Bulunduysa ne gibi bir sonuç almıştır?

CEVAP: GKRY'nin zamanında Mısır'la münhasır ekonomik bölge sınırlandırma anlaşması imzalanmasının engellenmesi için tarafımızdan gerekli girişimlerde bulunulmuşsa da sözkonusu anlaşma imzalanmış ve BM'ne tescil ettirilmiştir. Bu anlaşmaya BM nezdinde dağıtılan mektubumuzla itiraz edilmiş ve anlaşmayı tanımadığımız ve ilgili deniz alanındaki haklarımızı saklı tuttuğumuz vurgulanmıştır. Mısır'la temaslarımız sürdürülmektedir.

GKRY'nin Lübnan'la da benzeri bir anlaşma imzalama niyetinde olduğunun öğrenilmesi üzerine Lübnan makamları nezdinde de gerekli girişimlerde bulunulmuş, ancak tüm girişimlerimize karşın Lübnan'daki iç karışıklıktan da istifade eden GKRY'nin sınırlandırma anlaşmasını 17 Ocak 2007 tarihinde imzaladığı öğrenilmiştir. Bunun üzerine sözkonusu anlaşmanın Lübnan tarafınca onaylanmayarak yürürlüğe konulmaması yönünde Lübnan makamları nezdinde üst düzeyde girişimlerde bulunulmuştur. Lübnan sözkonusu anlaşmanın onay sürecini askıya aldığı bildirilmiştir.

SORU:

6. Yunanistan'la GKRY arasında benzeri bir bitişik bölge anlaşması yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu Türkiye'yi nasıl etkilemiştir?

CEVAP: Yunanistan ile GKRY arasında benzer bir sınırlandırma anlaşması yapılmamıştır. Her hal ve karda ülkemizin Akdeniz'deki hak ve menfaatlerini doğrudan etkileyecek böyle bir anlaşmanın tarafımızdan kabulü mümkün değildir.

SORU:

7. GKRY'nin bu anlaşmalara dayanarak iki yabancı şirkete verdiği petrol arama ve işletme ruhsatları Türkiye açısından yasal ve meşru bir nitelik taşımakta mıdır? Taşımıyorsa bunların uygulanmasını engellemek için Türkiye nasıl bir girişimde bulunmaktadır?

CEVAP: GKRY'nin Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuka ve meşruiyete aykırı olarak başlattığı petrol/doğalgaz arama ruhsatları verme teşebbüslerine ilişkin görüşlerimiz her vesileyle BM dahil ilgili bütün uluslararası örgütlere ve dünya kamuoyuna duyurulmuştur. Bu bağlamda Bakanlığımızca 30 Ocak'ta yapılan uyarıya ilaveten GKRY'nin uluslararası ihaleye

çıkıldığı gün (15 Şubat 2007) yapılan açıklamada, diğer hususlar meyanında geçerliliği bulunmayan ruhsatlara dayanarak petrol/doğalgaz arama faaliyetleri gerçekleştirmeye ilgi duyabilecek şirket ve ülkelerin sorumluluk ile hareket etmelerini beklediğimiz vurgulanmıştır. İhalenin sona erdiği Ağustos ayında da benzeri bir açıklama yapılarak ülkemizin meşru hak ve çıkarlarını korumakta kararlı olduğu vurgulanmıştır (Ek-3).

Nitekim girişimlerimiz ve açıklamalarımız üzerine GKRY'nin açtığı petrol ve doğalgaz arama ihalesine sadece iki başvurunun olması ve büyük petrol şirketleriyle geleneksel olarak Rum yanlısı politika izleyen ülkelerin şirketlerinin iştirak etmemesi kayda değer bir gelişme olmuştur.

GKRY'nin ihale süreci yakından izlenmekte ve hak ve çıkarlarımızın korunması için tarafımızdan atılacak ilave adımlar ilgili kurumlarımızla eşgüdüm içerisinde tespit edilmektedir.

SORU:

8. Türkiye Mısır'la Bitişik Bölge Anlaşması imzalanması için girişimde bulunmuş mudur?

CEVAP: Türkiye ile Mısır arasında deniz yetki alanlarının sınırlandırılması konusunda yapılmakta olan temaslarda konu tüm boyutlarıyla kapsamlı şekilde ele alınmaktadır.

SORU:

9. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de zaman zaman yaptığı bazı tatbikatlar şimdiye kadar GKRY'ni bu yasa dışı girişimlerden vazgeçirecek etki yapmış mıdır? Etkili olmadıysa Türkiye bölgede uzun süreli atış tatbikat sahası ilan etmeyi düşünmekte midir?

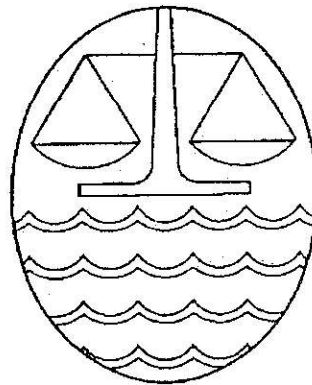
CEVAP: Ülkemizin Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı üzerindeki hak ve menfaatlerini korumak amacıyla aldığı önlemler ilgili tüm kurumlarımızla eşgüdüm içinde tespit edilmekte ve uygulanmaktadır. Ayrıca Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Akdeniz'in uluslararası sularında ve uluslararası hava sahasında gerçekleştirmekte olduğu eğitim/atış faaliyetleri de uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde icra edilmekte ve seyrüsefer emniyetinin sağlanmasına yönelik duyurular zamanlıca yapılmaktadır.

7/1190

Ek:1

Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea
Office of Legal Affairs

Law of *the Sea*

Bulletin No. 54

United Nations
New York, 2004

B. Communications by States

1. Information note by Turkey, concerning its objection to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, 17 February 2003¹

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations presents its compliments to the Secretary-General of the United Nations and has the honor to submit an information note, concerning the objection of Turkey to the agreement signed between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus on 17 February 2003 with regard to the "Delimitation of the Exclusive Zone".

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations kindly requests the present text and its annex be published in the next Law of the Sea Bulletin.

The Permanent Mission of Turkey to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

New York, 2 March 2004

ANNEX

The agreement signed between the Arab Republic of Egypt and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus on 17 February 2003 concerning the "Delimitation of the Exclusive Zone" has recently been published in the Law of the Sea Bulletin Vol. 52, page 45.

It is understood from the content of the said agreement that the above-mentioned Parties delimit the EEZ through a line defined by 8 geographical coordinates in the high seas of the Mediterranean.

Following a thorough examination of the said agreement, the Republic of Turkey has reached the view that the delimitation of the EEZ or the continental shelf in the Eastern Mediterranean, especially in areas falling beyond the western part of the longitude 32° 16' 18", also concerns Turkey's existing ipso facto and ab initio legal and sovereign rights, emanating from the established principles of international law.

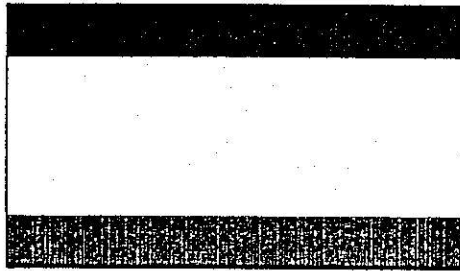
It is the considered opinion of the Republic of Turkey that the delimitation of the EEZ and the continental shelf beyond the western parts of the longitude 32° 16' 18" should be effected by agreement between the related states at the region based on the principle of equity.

The Republic of Turkey, for the above stated legal reasons which arise from the established principles of international law, does not recognize the said agreement and reserves all its legal rights related to the delimitation of the maritime areas including the seabed and subsoil and the superjacent waters in the west of the longitude 32° 16' 18".

Finally, the Republic of Turkey wishes to reiterate that there is no single authority which in law or in fact is competent to represent jointly the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots, consequently Cyprus as a whole.

¹ Note No. 2004/Turkuno DT/4739 dated 2 March 2004 from the Permanent Mission of Turkey to the United Nations.

UNITED CYPRUS REPUBLIC

Federal Law on the Maritime Areas of Cyprus (2004)

Foundation Agreement
Annex III, Attachment 11, Law 47

It is hereby provided as follows:

Short title

1. This Law may be cited as the Federal Law on the Maritime Areas of Cyprus.

Interpretation

2. (1) In this Law, unless the context otherwise requires

"competent authority" means the Member of the Presidential Council heading the Department having the responsibility for maritime affairs;

"contiguous zone" has the meaning assigned to it in the Convention.

"Convention" means the United Nations Convention on the Law of the Sea done at Montego Bay on 10 December 1982;

"Cyprus" means the United Cyprus Republic;

"exclusive economic zone (EEZ)" has the meaning assigned to it in the Convention;

"Gazette" means the federal official Gazette;

"mile" means an international nautical mile of 1,852 metres;

"territorial sea" means that part of the sea adjacent to the coast of Cyprus;

"ship" includes every description of vessel used in navigation not propelled by oars.

(2) Terms not otherwise defined in this section shall be construed in accordance with the Convention, and in the case of any conflict between this Law and the Convention, the Convention shall prevail.

Breadth of the territorial sea

3. The territorial sea extends within a limit of twelve miles of the coast of Cyprus, measured from the straight base lines joining appropriate points.

Passage of ships carrying dangerous substances

4. Passage through the territorial sea of warships or nuclear powered ships or ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances shall be subject to the prior notification to the competent authority and consent by such authority.

Establishment and Limit of the contiguous zone

5. Upon the proposal of the competent authority, the Federal Parliament may, in accordance with the procedure set out in Article 25 of the Constitution of Cyprus, adopt a law for the establishment of a contiguous zone extending to a limit up to 24 nautical miles from the baselines from which the territorial sea is measured.

Establishment and limits of exclusive economic zone

6. Upon the proposal of the competent authority, the Federal Parliament may, in accordance with the procedure set out in Article 25 of the Constitution of Cyprus, adopt a law for the establishment of an exclusive economic zone.

Regulations

7. The Presidential Council may make Regulations to be published in the Gazette for the better carrying out of the provisions of this Law.

AÇIKLAMA

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), 2003 yılından itibaren Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili anlaşmalar yapma gayretlerini arttırmıştır. KKTC ve ülkemiz en başından beri bu teşebbüslere karşı çıkmış ve yarı kapalı bir deniz niteliğindeki Doğu Akdeniz'de kıta sahanlığı veya münhasır ekonomik bölge sınırlandırmalarının ancak bütün ilgili ülkeler arasında ve bütün tarafların hak ve çıkarlarını gözetecek şekilde yapılacak düzenlemelerle mümkün olabileceğini savunmuştur.

Bu doğrultuda, itirazımıza rağmen Mısır ile GKRY arasında 17 Şubat 2003 tarihinde imzalanan münhasır ekonomik bölge sınırlandırma anlaşmasının tarafımızdan tanınmadığı hem Mısır nezdinde, hem de Birleşmiş Milletler Örgütünde kayda geçirilmiştir. Mısır'la bu konudaki temaslar devam etmektedir.

GKRY ile bu defa Lübnan arasında aynı konuya ilişkin müzakereler yürütüldüğünün öğrenilmesi üzerine, Lübnan Başbakanı ve Dışişleri Bakanı nezdinde girişimde bulunulmuş, tarafımıza böyle bir anlaşmanın yapılmayacağını açıklanmasına rağmen GKRY ile Lübnan arasında sözkonusu anlaşmanın imzalanacağına dair 15-16 Ocak tarihinde basına da yansıyan haberler üzerine, Ankara'da Lübnan Büyükelçisi ve Beyrut'ta da Dışişleri Bakanlığı nezdinde yeniden girişimlerde bulunulmuştur. Ancak, sözkonusu anlaşmanın 17 Ocak 2007 tarihinde imzalandığı öğrenilmiş olup, Lübnan makamlarından anlaşmanın mahiyeti hakkında izahat istenmiş, her hal ve karda böyle bir anlaşmanın yürürlüğe konulmaması talep edilmiştir.

Son olarak, GKRY Meclisinde Kıbrıs Adasının deniz alanlarındaki petrol yataklarında arama yapılmasını düzenleyen bir yasanın kabul edildiğine ilişkin haberler çerçevesinde konunun hukuki ve siyasi boyutlarına bir kez daha dikkat çekilmesinde yarar görülmektedir.

KKTC tarafından da açıklandığı üzere, Kıbrıs Adasının deniz alanlarında KKTC'nin de hak ve yetkileri bulunmaktadır. Öte yandan, GKRY Adanın tümünü temsil etmemektedir. Dolayısıyla, GKRY'nin bu konuda çıkardığı yasaların veya ilgili ülkelerle yaptığı anlaşmaların bizim açımızdan hükmü bulunmamaktadır. Ayrıca, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin de meşru ve yasal hak ve çıkarlarının mevcut olduğu hatırd tutulmalıdır. GKRY'nin yapmaya niyet ettiği ikili anlaşmaların konusunu teşkil eden deniz alanlarının bir bölümü bu hak ve çıkarları da ilgilendirmektedir. Türkiye Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarını korumakta kararlı olup, bunların aşınmasına yönelik teşebbüslere müsaade etmeyecektir.

Bu bağlamda, Kıbrıs Adasının deniz alanlarında GKRY'nin vermeye teşebbüs edebileceği hükümsüz ruhsatlara dayanarak petrol-doğal gaz araştırmasıyla ilgili çalışmalar yapmayı düşünebilecek ülkelerin ve şirketlerin, durumun hassasiyetini ve Ada'daki diğer kurucu halk olan Kıbrıs Türklerinin iradesini de dikkate almaları, her hal ve karda Kıbrıs meselesinin çözüm sürecine olumsuz etkide bulunacak girişimlere yönelmemeleri gerektiğini hatırlatıyor ve buna göre davranmalarını bekliyoruz.

SC: 10

15 Şubat 2007

**DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI SÖZCÜSÜNÜN
BİR SORUYA CEVABI**

GKRY'nin Mısır ve Lübnan'la Doğu Akdeniz'de Münhasır Ekonomik Bölge sınırlandırma anlaşmaları imzalaması ve GKRY Parlamentosu'nun Kıbrıs Adası'nın etrafında 13 petrol bölgesi ilan eden bir yasayı kabul etmesi üzerine Bakanlığımız tarafından gerekli açıklamalarda bulunulmuştur. Konuya ilişkin görüşlerimiz başta BM olmak üzere uluslararası örgütlere ve ilgili bütün ülkelere izah edilmiştir. Gelişmeler tarafımızdan yakından izlenmekte ve gerekli değerlendirmeler sürdürülmektedir.

GKRY, Ada'nın tamamını temsil etmediği gibi, Kıbrıs Türkleri adına anlaşmalar akdetme yetkisi de yoktur. Dolayısıyla, GKRY'nin petrol-doğalgaz gibi konularda Ada'daki iki halkın ortaklaşa sahip olduğu hakları ihlal ederek ve Doğu Akdeniz ülkeleri arasında mutabakata dayanmayan oldu-bittiler yaratarak uluslararası ihaleler açma teşebbüslerine son vermesini bekliyoruz. İhale sürecine devam edilmesinde ısrarlı olunması Kıbrıs Adası'nda ve Doğu Akdeniz'de barış ve istikrarı olumsuz etkileyecektir.

Her hal ve karda, bölgede petrol-doğalgaz arama faaliyetleri gerçekleştirmeye ilgi duyabilecek şirket ve ülkelerin sağduyu ile hareket etmelerini ve Kıbrıs sorununun hassasiyetini dikkate alarak, BM çerçevesinde kapsamlı çözüm arayışlarına zarar vermemelerini bekliyoruz.

**DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI SÖZCÜSÜNÜN
BİR SORUYA CEVABI**

Türkiye'nin Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuka ve meşruiyete aykırı olarak başlattığı deniz yetki alanlarını sınırlandırma ve denizlerde petrol/doğalgaz arama ruhsatları verme teşebbüslerine ilişkin görüşleri her vesileyle Birleşmiş Milletler (BM) dahil ilgili bütün uluslararası örgütlere ve dünya kamuoyuna duyurulmuştur.

Bu bağlamda, konu hakkında 2 Mart 2004 tarihinde BM'ye iletilen ve BM belgesi olarak da yayımlanan mektubumuzda özetle, GKRY'nin deniz yetki alanlarını sınırlandırma teşebbüslerinin kabul edilmeyeceğinin ve özellikle 32° 16' 18" Doğu boylamından itibaren Kıbrıs Adasının batısında kalan deniz alanlarında Türkiye'nin de meşru hak ve yetkileri bulunduğu kayda geçirildiğini hatırlatmakta yarar görülmektedir. Bu çerçevede, GKRY'nin Doğu Akdeniz'de tek taraflı eylemlerle fiili durum yaratmaya yönelik teşebbüslerinin kabul edilmeyeceği kaydedilmiştir.

Ancak GKRY, haksız teşebbüslerini sürdürmüş ve GKRY Parlamentosu'nun Kıbrıs Adası'nın etrafında 13 petrol bölgesi ilan eden bir yasayı kabul etmesinin ardından 15 Şubat 2007 günü uluslararası ihale açmıştır. Bunun üzerine aynı gün Bakanlığımızca yapılan açıklamada, diğer hususlar meyanında, geçerliliği bulunmayan ruhsatlara dayanarak petrol-doğalgaz arama faaliyetleri gerçekleştirmeye ilgi duyabilecek şirket ve ülkelerin sorumluluk ile hareket etmelerini ve Kıbrıs sorununun BM çerçevesinde kapsamlı çözüme kavuşturulması gayretlerine zarar vermemelerini beklediğimiz ifade edilmiştir.

Rum Yönetimi'nin bahsekonu teşebbüsleri hakkında ilgili uluslararası örgütler, ülkeler ve şirketlerin dikkatlerini bir kez daha çekmek ihtiyacı hasıl olmuştur. Türkiye'nin meşru hak ve çıkarlarını korumakta kararlı olduğunu belirtmek isteriz.

Diğer yandan, son gelişmeler Kıbrıs sorununa, Kıbrıs Türklerinin ve Rumların Ada'nın kaynaklarından ortaklaşa yararlanmalarına da imkan verecek, adil, kalıcı ve kapsamlı bir çözüm bulunmasının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Esasen Türkiye ve KKTC, Rum tarafının süregelen uzlaşmaz tutumuna karşın bu konuda üzerlerine düşeni fazlasıyla yapmışlardır.